

Baina "skillar" itzak, berea, (2
 ezterantso ezor euskal-belarriari;
 itz onen esan-naia pixkat argi-
 tzeke? "jakintza-lan" esakunaren
 laburpena dala esan bearko. Ola
 baldin bada? erabili zeraun, len-
 bizi, itz bikoitz an, oro-ozorik. Gero,
 erabiliaren-erabiliz, laburta ta e-
 sate-errestu balidi? ala bizi; baina
 antetan? isarkistan bates ere? da-
 ramalá bere argia aldean. (ipurtar-
 giek bezela) euskal-adimenean-
 barnena aiazago irusi izan al dedin.

izan dedin orri eran-da-gero? beste
 oartxo bat, bide bates.

Nire iritziz, euskaldunok ere, mun-
 duko mintzaina eskolatu guziek
 bezela? "kultura" itza (eta onen gi-
 sako beste itz arko) euskerazko te-
 gin bear genuke, eta utzi "jakintza-
 lan" itz bikoitza, "labores científicos"
 "trabajos científicos" eta abar adi-eraz-
 teko. Beraz:

- Irteraz Cultura euskeraz ere Kultura
- Irderaz Culto euskeraz Kulturadun
- " Cultural " { Kulturezko
Kulturakiko
- " Culturismo " { Kulturakari
- eta irderaz labores científicos " { Jakintza-lan

an esan, eskerak, estropu gailu gabe, (3
 abarastutzeko bitan. Eta ez gertu orotan,
 lotatzeko mota berrik, zerrin-eta, gurau
 baino arkozpe murenatuago, eta nustratze-
 ez aberasturago (beraz premia gutxiago-
 ko) diran mintzairak ere? ~~hise~~ ~~orain~~ ~~orain~~
~~orain~~ orixe jarraitzen berrite,
 kezka gabe. Eta ez esan mintzaira oit
 ezterala garra, nustrai jatorriker ez-
 berriak moldatzeko, an espaita egi-egia:
 ez ditzen alaman-izkerak, ingeles-izkerak
 ta abar, berain kolokotiko itzak ateratze-
 ko aukerarik iderrena dutelarik? kan-
 potiko itzak, parra.-parra, ezotariko igun-
 gabe artata eta artzen.

11. - Orain beste arazo bat: FONETIKA
 Euskerak, fonetikari dagokionez, bi
 zereak ditu; LEGEAK eta JOKEAK.
 Orain emen erakuspide batzu.

A) Fonetika-LEGEAK

Oik^o beti jarraitzen ditugun aranak
 dira, eta gramatika-liburuak ager-
 tzen dirkigute, ola:

- 1° Itz-izabiriketa, edo ~~Itz~~ Deklinazioe-
 etan: aN-ko ordez ANGO; emEN-Tek ordez
 emENDik... eta abar.
- 2° Abite-izabiriketa edo ^{ju} Konjuzioetan:
 hitut-an ordez hitutAn; ~~hitut or-~~
~~dez~~ hit-Dago ordez ezTago; hit-Dira or-
 dez hit-ra... eta abar.
- 3° Itatorriketa, edo Denbarraketan: zapal-
 -tu ordez zapal-DU; maKUTSI-Ten ordez
 maKUSTen... eta abar.

guzian ari finametik, berer-berer, euskal-
gaitz ta euskal-jator zer dan eta zer ez-
tan, zer liteken eta zer eliteken... na-
harritzen duten sentikuntza misteriozko
ori... ori begula biot karrerkoena.

Beraz, euskeraz irakurri, euskeraz
idatzi... baina batzuek euskeraz ~~eta~~
mintzatu, euskeraz ita epin, etxean eta
kampusan, gaitetan eta zantzarrean, ongi
sakiteneekin eta gutxi sakiteneekin...; ongi
segu gramatikarik ederrera, ondratze-
na, ikasgarriena, bai gaurko ikaskizun-
entzan baita gaurko lanen, tenkumbe-
ta aberastutako beste arazo guzietan ere.

Amaitzeko. — Gorago aipatu dedanuz
mintzai-jakintzarzko zerok laburuki
explikatzen idazkiz ere gaitz segu. gaitz-
trago, arn-ere, mitz gaur bezela, itzez
azaltzen: gaitz nerri, agertzen; gaitz
entzulesi ere ongi ulertzen, ongi kon-
paltzen.

Dana hala, milla-ekher agertu si-
bazuten gogo-on eta parentziagaitik.

Altubeik